YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
11 päivänä marraskuuta 1981 *

Asiassa 203/80,

jonka Tribunale di Bolzano on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosoikeudenkäynnissä, jossa vastaajana on

Guerrino Casati,

ennakkoratkaisun muun muassa perustamissopimuksen 67, 69, 71, 73 ja 106 artiklan tulkinnasta sekä useiden yhteisön oikeuden periaatteiden tulkinnasta, jotta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen olisi mahdollista ratkaista tiettyjen Italian valuuttalainsäädännön säännösten yhteensopivuus kyseisten artiklojen ja periaatteiden kanssa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti J. Mertens de Wilmars, jaostojen puheenjohtajat G. Bosco, A. Touffait ja O. Due sekä tuomarit A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling ja A. Chloros,

julkisasiamies: F. Capotorti,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

tuomion

1 Tribunale di Bolzano on 6.10.1980 tekemällään ja yhteisöjen tuomioistuimeen 16.10.1980 saapuneella päätöksellä esittänyt ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita ennakkoratkaisukysymyksiä perustamissopimuksen 67, 69, 71, 73 ja 106 tulkinnasta samoin kuin yhteisön oikeuden eri periaatteiden olemassaolosta, jotta se voisi tehdä päätöksen tiettyjen Italian valuuttalainsäädännön säännösten yhteensopivuudesta kyseisten artiklojen ja periaatteiden kanssa.

2 Nämä kysymykset on esitetty sellaisen rikosoikeudenkäynnin yhteydessä, jossa vastaajana on Saksan liittotasavallassa asuva Italian kansalainen, jota syytetään siitä, että hän on ilman Italian valuuttalainsäädännössä tarkoitettua lupaa yrittänyt viedä Italiaan muun muassa 24 000 Saksan markkaa, jotka on 16.7.1979 Italian ja Itävallan välisellä rajalla löydetty hänen hallustaan. Pääasian syytetty on myöntänyt tuoneensa tämän määrän aiemmin Italiaan sitä ilmoittamatta ostaakseen sellaisia koneita, jotka olivat hänelle tarpeellisia hänen Saksassa olevan yrityksensä vuoksi sekä olleensa pakotettu jälleenviemään valuutan koska se tehdas, jossa hän oli aikeissa ostoksensa tehdä, oli suljettu lomien vuoksi.

3 Italian 7.8.1978 annetun ministeriön asetuksen (*Gazzeta ufficiale N:o 220* 8.8.1978) 14 pykälässä säädetään, että on sallittua tuoda vapaasti maahan ulkomaisia seteleitä. Saman ministeriön asetuksen 13 pykälässä säädetään, että ulkomaan kansalaisten toteuttama seteleiden vienti on sallittua siihen määrään asti, joka on aiemmin tuotu maahan tai siihen määrään asti, joka on laillisesti hankittu Italiassa, mikä on todistettava ulkomaankauppaministeriön määräämiä muodollisuuksia noudattaen. Näistä muodollisuuksista on määrätty erityisesti 3.5.1974 julkaistulla Italian valuuttatoimiston kiertokirjeellä N:o A/300, jonka 11 kohdassa määrätään, että ulkomaan kansalaiset voivat viedä sen määrän rahaa, jonka he ovat Italiaan saapuessaan ilmoittaneet käyttäen "lomaketta V 2".

4 Lain N:o 159, joka on annettu 30.4.1976, 1 pykälän mukaan 500 000 liiraa ylittävästä valuutan luvattomasta viennistä on seuraamuksena vankeutta yhdestä kuuteen vuotta ja sakko, jonka määrä on kahdesta neljään kertaa viedyn valuutan määrä. Ennen vuotta 1976 nämä teot luokiteltiin ainoastaan hallinnollisiksi rikkomuksiksi eikä varsinaisiksi rikoksiksi, ja niistä voitiin määrätä ainoastaan hallinnollinen seuraamus eli korkeintaan viisi kertaa viedyn määrän suuruinen maksuseuraamus.

5 Ennakkoratkaisua koskevassa päätöksessään kansallinen tuomioistuin viittaa Corte suprema di cassazionen (ylin kassaatiotuomioistuin) oikeuskäytäntöön, jonka mukaan sellainen ulkomaan kansalainen, joka on laiminlyönyt lomakkeen V 2 täyttämisen Italian alueelle saapumisen hetkellä ja joka yrittää jälleenviedä sen määrän rahaa, jonka hän väittää tuoneensa laillisesti maahan, syyllistyy vuoden 1976 lain N:o 159 1 pykälässä tarkoitettuun rikokseen.

6 Ottaen nämä seikat huomioon kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

"1) Onko katsottava, että ETY:n perustamissopimuksen 67 artiklassa tarkoitettujen pääomien liikkeiden rajoitukset on poistettu 69 artiklan määräyksistä riippumatta siirtymäkauden loputtua?

2) Onko se, että Italian hallitus on laiminlyönyt perustamissopimuksen 73 artiklassa tarkoitetun kuulemismenettelyn 4.3.1976 annetun decreto leggen N:o 31 osalta, joka on muutettu 30.4.1976 annetuksi laiksi N:o 159, tämän saman sopimuksen vastaista?

3) Takaako mikään periaate tai perustamissopimuksen määräys ulkomaan kansalaiselle oikeuden jälleenviedä sellaisen valuutan, joka on tuotu maahan ja jota ei ole käytetty, vaikka se olisi vaihdettu Italian liiroihin?

4) Jos vastaus on myöntävä, voiko niiden muodollisuuksien noudattamatta jättäminen, joista on säädetty sen valtion valuuttalainsäädännössä, josta rahamäärät on jälleenviety edellä mainituissa olosuhteissa, olla rangaistavissa rangaistuksilla, joihin kuuluu valuutan takavarikointi, sakko, joka voi nousta viisinkertaiseksi kyseiseen rahamäärään nähden sekä enimmillään viisi vuotta vankeutta (ankarampien rangaistusten tullessa kysymykseen silloin, kun useita henkilöitä on osallisina)?

5) Jos vastaus edeltävään kysymykseen on myöntävä, voiko edellä mainittujen muodollisuuksien noudattamatta jättäminen olla rangaistavissa sellaisilla rangaistuksilla, jotka ovat yhtä ankaria kuin ne rangaistukset, jotka ovat seuraamuksena laittomasta rahan viennistä?

6) Onko siirtymäkauden loputtua syytä katsoa, että sellainen kansallinen lainsäädäntö, jolla tehdään ankarammiksi aiemmassa lainsäädännössä säädetyt seuraamukset esimerkiksi siten, että sellaiset rikkomukset, jotka olivat aiemmin rangaistavissa hallinnollisilla seuraamuksilla,

luokitellaan rikoksiksi ja niistä ryhdytään rankaisemaan vankeudella ja sakoilla, on yhteensopivaa 71 artiklassa ja 106 artiklan 3 kohdassa ilmaistujen "standstill"-velvoitteiden kanssa?

7) Salliiko se periaate, jonka mukaan erilaisia tilanteita ei voida kohdella samalla tavalla (joka johtuu myös muun muassa perustamissopimuksen 7 artiklassa tarkoitetusta syrjintäkiellosta), sen, että samoja rangaistuksia, joita jäsenvaltio määrää laittomasta rahan viennistä tai valuuttalainsäädännössä säädettyjen muodollisuuksien noudattamatta jättämisestä, sovelletaan erotuksetta niihin, jotka asuvat tässä valtiossa ja niihin, jotka eivät asu siellä?

8) Onko siirtymäkauden loputtua syytä katsoa, että sellaiset kansalliset säännökset, joissa säädetään muodollisuuksista, jotka koskevat sellaisen oikeuden käyttämistä, joka koskee aiemmin maahantuotujen pääomien jälleenvientiä ja joka sinänsä on tunnustettu, sekä joissa ainoana todisteena aiemmasta maahantuonnista vaaditaan tällaisten muodollisuuksien täyttäminen, mikä asiallisesti tarkoittaa sitä, että muodollisuuksien laiminlyönnistä on määrätty rikosoikeudellinen seuraamus, ovat yhteensopivia perustamissopimuksen 67 ja 71 artiklan ja 106 artiklan 3 kohdan kanssa?"

7 Nämä kysymykset voidaan jakaa kahteen ryhmään. Kolme ensimmäistä kysymystä ja kuudes kysymys koskevat ennen kaikkea niiden perustamissopimuksen määräysten tulkintaa, jotka koskevat pääomanliikkeitä sekä rahansiirtoja. Muut kysymykset koskevat niitä rajoituksia, jotka yhteisön oikeudessa on asetettu sellaisille rikosoikeudellisille ja rikosprosessuaalisille säännöksille, joita jäsenvaltiot ovat säätäneet yhteisön oikeuteen liittyvillä alueilla.

Pääomanliikkeitä ja rahansiirtoja koskevien määräysten tulkinta

8 Ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitetaan 67 artiklan ja erityisesti sen 1 kohdan vaikutuksia siirtymäkauden jälkeen. Tämä artikla on sijoitettu pääomia koskevan luvun alkuun, joka kuuluu osastoon, joka on otsikoitu "henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus", joka puolestaan sijaitsee perustamissopimuksen toisessa osassa, joka on otsikoitu "yhteisön perusta". Näiden määräysten rakenne on sen perustamissopimuksen 3 artiklaan sisältyvän luettelon mukainen, jossa on lueteltu yhteisön tavoitteiden saavuttamiseksi tarkoitetut keinot. Näihin keinoihin kuuluu 3 artiklan c

kohdan mukaan "henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden poistaminen jäsenvaltioiden väliltä". Näin ollen pääomien vapaa liikkuvuus on, kuten henkilöiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus, yksi yhteisön perusvapauksista. Tiettyjen pääomanliikkeiden vapaus on lisäksi käytännössä edellytys muiden perustamissopimuksessa taattujen vapauksien, erityisesti sijoittautumisoikeuden, käyttämiselle.

9 Pääomanliikkeillä on kuitenkin läheiset yhteydet jäsenvaltioiden talous- ja rahapolitiikkaan. Nykytilanteessa ei voida sulkea pois sitä, että kaikkien pääomanliikkeiden täydellinen vapaus saattaa olla vahingollista jonkun jäsenvaltion talouspolitiikan kannalta tai aiheuttaa sen maksutaseen epätasapainon ja haitata siten yhteismarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

10 Näiden syiden vuoksi 67 artiklan 1 kohta eroaa tavaroiden, henkilöiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevista määräyksistä siten, että velvoite vapauttaa pääomanliikkeet on määrätty ainoastaan "siltä osin kuin yhteismarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta on tarpeen". Tämän rajoituksen, joka pysyy voimassa siirtymäkauden jälkeen, laajuus vaihtelee ajallisesti ja riippuu yhteismarkkinoiden tarpeiden harkinnasta sekä niiden etujen ja riskien yhtäaikaisesta arvioimisesta, joita vapauttamisella voi olla yhteismarkkinoiden kannalta, kun huomioon otetaan yhteismarkkinoiden nykyinen tila ja erityisesti se yhdentymisen aste, joka on saavutettu niillä alueilla, joiden kannalta pääomanliikkeillä on erityinen merkitys.

11 Tämä harkinta kuuluu 69 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti ensisijaisesti neuvostolle. Neuvosto on tämän artiklan osalta antanut kaksi direktiiviä, joista ensimmäisen 11.5.1960 (EYVL 12.7.1960, s. 921) ja toisen, jolla täydennetään ja muutetaan edellistä, 18.12.1962 (EYVL 22.1.1963, s. 62). Direktiivien liitteissä kaikki pääomanliikkeet on jaettu neljään luetteloon (A, B, C ja D). Luetteloissa A ja B lueteltujen liikkeiden osalta direktiiveissä säädetään ehdottomasta vapauttamisesta. Luettelossa C lueteltujen liikkeiden tapauksessa jäsenvaltioille annetaan sitä vastoin lupa ylläpitää tai asettaa uudelleen sellaisia valuuttarajoituksia, jotka ovat voimassa ensimmäisen direktiivin voimantulohetkellä, jos näiden liikkeiden vapaus saattaa estää kyseisen valtion talouspolitiikan tavoitteiden toteutumisen. Lopuksi, luettelossa D tarkoitettujen liikkeiden osalta direktiiveissä ei aseteta jäsenvaltioille minkäänlaista velvoitetta ryhtyä toimenpiteisiin liikkeiden vapauttamiseksi. Tässä luettelossa luetellaan muun muassa finanssiomaisuuden, mukaan lukien seteleiden, aineellinen tuonti ja vienti.

12 On tehtävä se päätelmä, että 67 artiklan 1 kohtaa sisältyvää velvoitetta poistaa pääomanliikkeiden rajoituksia ei voida täsmentää näiden liikkeiden tietyn luokan osalta ottamatta huomioon sitä, että 69 artiklan mukaisesti neuvoston on arvioitava, onko tämän pääomanliikkeiden luokan vapauttaminen tarpeen yhteismarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta. Neuvosto on tähän asti katsonut, että seteleiden viennin, josta pääasian syytettyä syytetään, vapauttamiseen ei ole tällaista tarvetta, eikä ole mitään syytä olettaa, että se näin katsoessaan olisi ylittänyt harkintavaltansa rajat.

13 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että 67 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei seteleiden viennin rajoituksia voida katsoa poistetun siirtymäkauden loputtua riippumatta 69 artiklan määräyksistä.

14 Toinen kansallisen tuomioistuimen esittämä kysymys koskee 73 artiklaan sisältyvää suojalauseketta. Tämän artiklan tarkoituksena on se, että jäsenvaltio voi tietyin edellytyksin ja määriteltyjä menettelyjä noudattaen ottaa käyttöön sellaisia rajoituksia, joita tämä valtio pääomanliikkeitä koskevien yleisten sääntöjen mukaan muuten voisi asettaa. Se ei sovellu sellaisten rajoitusten tapauksessa, joiden käyttöönotto on jo näillä säännöillä sallittu.

15 Ottaen huomioon ensimmäiseen kysymykseen annetun vastauksen, on riittävää, että toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että perustamissopimuksen vastaista ei ole se, ettei 73 artiklassa tarkoitettuihin menettelyihin ole muutoksenhakukeinoja sellaisiin pääomanliikkeisiin kohdistuvien rajoitusten osalta, joita kyseinen jäsenvaltio ei ole yhteisön oikeuden sääntöjen nojalla velvollinen vapauttamaan.

16 Kolmannella kysymyksellä kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, takaako jokin yhteisön oikeuden periaatteista tai perustamissopimuksen määräyksistä sellaiselle henkilölle, joka ei asu kyseisessä jäsenvaltiossa, oikeuden jälleenviedä sellaista rahaa, joka on aiemmin tuotu maahan ja jota ei ole käytetty.

17 Ensiksi on syytä todeta, kuten kahteen ensimmäiseen kysymykseen annetuista vastauksista ilmenee, että pääomanliikkeiden vapauttamisen aste ja valuuttarajoitusten asteittainen poistaminen eivät ole seurausta yleisestä periaatteesta, vaan niitä säännellään perustamissopimuksen 67 ja 69 artiklan määräyksillä ja niiden täytäntöönpanemiseksi 11.5.1960 ja 18.12.1962 annettujen direktiivien säännöksillä. On kuitenkin tutkittava, onko niillä alueilla, joilla näiden määräysten ja säännösten mukaan pääomanliikkeitä ei välttämättä vielä ole vapautettava – kuten valuutansiirtojen alueella – yksityiset oikeussubjektit

saavat sellaisia oikeuksia, joita jäsenvaltioiden on suojeltava, joko perustamissopimuksen 71 artiklassa säädettyjen "standstill"-sääntöjen perusteella tai perustamissopimuksen 106 artiklan perusteella, jonka määräyksiin kansallinen tuomioistuin on viitannut, vaikkakin muussa yhteydessä, nimittäin kuudennessa ja kahdeksannessa kysymyksessään.

18 Perustamissopimuksen 71 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltiot pyrkivät olemaan ottamatta käyttöön pääomanliikkeisiin vaikuttavia uusia valuuttarajoituksia yhteisössä ja olemaan muuttamatta voimassa olevaa sääntelyä ankarammaksi.

19 Koska kyseisessä määräyksessä käytetään termiä "pyrkivät", se erotetaan selvästi sanamuodoltaan niistä paljon ehdottomimmista sanamuodoista, joita käytetään muissa samankaltaisissa määräyksissä ja jotka koskevat tavaroiden, henkilöiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta. Tästä sanamuodosta seuraa, että 71 artiklan ensimmäisessä kohdassa ei missään tapauksessa aseteta jäsenvaltioille sellaista ehdotonta velvoitetta, johon yksityiset oikeussubjektit voivat vedota.

20 Pääomanliikkeet ovat ainoastaan osa niistä toiminnoista, jotka antavat aihetta rahansiirroille. Kansallinen tuomioistuin kiinnittää näin ollen perustellusti huomiota 106 artiklaan, jonka tarkoituksena on varmistaa niin pääomanliikkeiden vapauttamisen kuin tavaroiden, palvelujen ja henkilöiden vapaan liikkuvuudenkin kannalta välttämättömät rahansiirrot ja joka ei lisäksi sisällä samoja rajoituksia kuin ne, joista on nimenomaisesti säädetty jo edellä käsitellyissä määräyksissä.

21 Kansallinen tuomioistuin viittaa kuudennessa kysymyksessään 106 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun "standstill"-velvoitteeseen. Tämän määräyksen sanamuodon mukaan jäsenvaltiot sitoutuvat siihen, että ne eivät ota välillään käyttöön uusia, perustamissopimuksen liitteessä III lueteltuihin "näkymättömiin" toimiin liittyviä siirtoja koskevia rajoituksia.

22 Tältä osin on muistettava, että pääasian syytetty on myöntänyt olleensa aikeissa jälleenviedä sellaisen rahamäärän, jonka hän on aiemmin tuonut maahan tehdäkseen kaupallisia hankintoja, eikä sellaista rahamäärää, joka liittyisi sellaiseen toimeen, joka todella sisältyisi liitteen III luetteloon.

23 Perustamissopimuksen 106 artiklan 3 kohtaa koskeviin kysymyksiin on näin ollen vastattava, ettei tämä määräys ole sovellettavissa sellaisen rahamäärän jälleenvientiin, joka on aiemmin tuotu maahan sellaisten kaupallisten hankintojen tekemiseksi, joiden osalta on käynyt ilmi, ettei niitä ole todellisuudessa tehty.

24 Ennakkoratkaisupyyntöä koskevassa päätöksessä ei nimenomaisesti viitata 106 artiklan kahteen ensimmäiseen kohtaan. Ottaen huomioon kyseisen rahamäärän tuonnin väitetyn tarkoituksen, nämä kaksi kohtaa ovat merkityksellisiä suhteessa kolmanteen kysymykseen. Näiden määräysten sanamuotojen mukaan jäsenvaltiot sitoutuvat siirtymäkauden loputtua sallimaan muun muassa tavaroiden liikkumiseen liittyvät maksut. Perustamissopimuksen 106 artiklan kahden ensimmäisen kohdan tarkoituksena on näin ollen tavaroiden tehokkaan vapaan liikkuvuuden varmistaminen sallimalla kaikki sen kannalta tarpeelliset rahansiirrot. Näillä määräyksillä ei sitä vastoin velvoiteta jäsenvaltioita sallimaan seteleiden tuontia ja vientiä kaupallisten toimintojen harjoittamiseksi silloin, kun tällaiset siirrot eivät ole tarpeellisia tavaroiden vapaan liikkuvuuden kannalta. Kaupallisten siirtojen osalta tätä siirtotapaa, joka ei sitä paitsi ole yleisesti noudatetun käytännön mukainen, ei voida pitää tällaista tarvetta vastaavana.

25 Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella on kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen mahdollista vastata, ettei mikään yhteisön oikeuden periaate, pääomanliikkeitä koskeva yhteisön oikeuden säännös tai määräys taikka tavaroiden kauppaan liittyviä maksuja koskeva 106 artiklan sääntö takaa muissa maissa asuville henkilöille oikeutta jälleenviedä sellaisia seteleitä, jotka on aiemmin tuotu maahan kaupallisten toimien toteuttamiseksi mutta jotka ovat jääneet käyttämättä.

Yhteisön oikeudessa kansallisille rikosoikeudellisille tai rikosprosessuaalisille säännöksille mahdollisesti asetetut rajoitukset

26 Neljännellä, viidennellä ja seitsemännellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, ovatko sellaiset seuraamukset, joita Italian valuuttalainsäädännössä on säädetty, yhteensopimattomia yhteisön oikeuden suhteellisuuden ja syrjintäkiellon periaatteiden kanssa. Kahdeksannessa kysymyksessä tuodaan esille ongelma, joka koskee todistelun vapautta rikosoikeudenkäynnissä.

27 Rikoslainsäädäntö ja rikosprosessuaaliset säännökset säilyvät periaatteessa jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvina. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa kuitenkin, että myös tällä alueella yhteisön oikeudessa asetetaan rajoituksia niiden valvontatoimenpiteiden osalta, joita jäsenvaltioiden on tämän oikeuden mukaan mahdollista ylläpitää tavaroiden ja henkilöiden vapaan liikkuvuuden osalta. Hallinnolliset ja rikosoikeudelliset toimenpiteet eivät saa olla ankarampia kuin välttämättä on tarpeen, valvontamuodollisuuksia ei saa järjestää siten, että niillä rajoitettaisiin perustamissopimuksessa tarkoitettua vapautta eikä rikkomuksesta saa määrätä sellaista seuraamusta, joka olisi rikkomuksen vakavuuteen nähden niin suhteeton, että siitä tulisi este tälle vapaudelle.

28 Tässä oikeuskäytännössä esitettyihin tilanteisiin verrattavia tilanteita voi pääomanliikkeiden ja rahansiirtojen osalta esiintyä niiden valvontatoimenpiteiden yhteydessä, joita jäsenvaltiot ylläpitävät esimerkiksi 67 artiklan täytäntöönpanemiseksi annetun ensimmäisen direktiivin 5 artiklan nojalla, mutta ainoastaan suhteessa sellaisiin toimintoihin, joiden vapauttaminen on seurausta yhteisön oikeudesta. Tässä oikeuskäytännössä asetettujen rajoitusten avulla voidaan välttää se, että yhteisön oikeudessa taattuja vapauksia ei vaaranneta niillä valvontatoimenpiteillä, joita jäsenvaltioiden sallitaan yhteisön oikeudessa ylläpitävän. Tämä ei ole asianlaita siinä oikeudenkäynnissä, joka on kyseessä pääasiassa. Muihin ennakkoratkaisukysymyksiin annetuista vastauksista seuraa, että kyseisen toiminnon vapauttaminen ei ole seurausta perustamissopimuksen määräyksistä eikä niiden soveltamiseksi annetuista direktiiveistä. Edellä mainittu oikeuskäytäntö ei ole sovellettavissa tällaisessa tapauksessa.

29 Näihin kysymyksiin on näin ollen vastattava, että niiden pääomanliikkeiden ja rahansiirtojen osalta, joita jäsenvaltiot eivät ole yhteisön oikeuden sääntöjen nojalla velvollisia vapauttamaan, yhteisön oikeuden säännöillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden valtaa toteuttaa valvontatoimenpiteitä ja varmistaa niiden noudattamista rikosoikeudellisilla seuraamuksilla.

Oikeudenkäyntikulut

30 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan hallitukselle, Saksan liittotasavallan hallitukselle, Italian hallitukselle, Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukselle, Tanskan hallitukselle, Irlannin tasavallan hallitukselle sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyn-

tikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Tribunale di Bolzanon 6.10.1980 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Perustamissopimuksen 67 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei seteleiden viennin rajoituksia voida katsoa poistetun siirtymäkauden loputtua riippumatta 69 artiklan määräyksistä.**

2) **Perustamissopimuksen vastaista ei ole se, ettei 73 artiklassa tarkoitettuihin menettelyihin ole muutoksenhakukeinoja sellaisiin pääomanliikkeisiin kohdistuvien rajoitusten osalta, joita kyseinen jäsenvaltio ei ole yhteisön sääntöjen nojalla velvollinen vapauttamaan.**

3) **Perustamissopimuksen 71 artiklan ensimmäisessä kohdassa ei aseteta jäsenvaltioille sellaista ehdotonta velvoitetta, johon yksityiset oikeussubjektit voivat vedota.**

4) **Perustamissopimuksen 106 artiklan 3 kohta ei ole sovellettavissa sellaisen rahamäärän jälleenvientiin, joka on aiemmin tuotu maahan sellaisten kaupallisten hankintojen tekemiseksi, joiden osalta on käynyt ilmi, ettei niitä ole todellisuudessa tehty.**

5) **Mikään yhteisön oikeuden periaate, pääomanliikkeitä koskeva yhteisön oikeuden säännös tai määräys taikka tavaroiden kauppaan liittyviä maksuja koskeva 106 artiklan sääntö ei takaa muissa maissa asuville henkilöille oikeutta jälleenviedä sellaisia seteleitä, jotka on aiemmin tuotu maahan kaupallisten toimien toteuttamiseksi mutta jotka ovat jääneet käyttämättä.**

6) Niiden pääomanliikkeiden ja rahansiirtojen osalta, joita jäsenvaltiot eivät ole yhteisön oikeuden sääntöjen nojalla velvollisia vapauttamaan, yhteisön oikeuden säännöillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden valtaa toteuttaa valvontatoimenpiteitä ja varmistaa niiden noudattamista rikosoikeudellisilla seuraamuksilla.

Mertens de Wilmars Bosco Touffait Due Mackenzie Stuart

O'Keeffe Koopmans Everling Chloros

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä marraskuuta 1981.

A. Van Houtte
kirjaaja

Mertens de Wilmars
presidentti